

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Άριστοτέλης, *Μετὰ τὰ φυσικά*, Α2, 982b12-28

Διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν, ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀτόπων θαυμάσαντες, εἶτα κατὰ μικρὸν οὕτω προϊόντες καὶ περὶ τῶν μειζόνων διαπορήσαντες, οἷον περὶ τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων καὶ τῶν περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄστρα καὶ περὶ τῆς τοῦ παντός γενέσεως. Ὁ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων οἶεται ἀγνοεῖν (διὸ καὶ ὁ φιλόμυθος φιλόσοφος πῶς ἐστίν· ὁ γὰρ μῦθος σύγκειται ἐκ θαυμασίων)· ὥστ' εἴπερ διὰ τὸ φεύγειν τὴν ἄγνοιαν ἐφιλοσόφησαν, φανερόν ὅτι διὰ τὸ εἰδέναι τὸ ἐπίστασθαι ἐδίωκον καὶ οὐ χρήσεώς τινος ἔνεκεν. Μαρτυρεῖ δὲ αὐτὸ τὸ συμβεβηκός· σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν πρὸς ῥαστώνην καὶ διαγωγὴν ἢ τοιαύτη φρόνησις ἤρξατο ζητεῖσθαι. Δῆλον οὖν ὡς δι' οὐδεμίαν αὐτὴν ζητοῦμεν χρεῖαν ἐτέραν, ἀλλ' ὥσπερ ἄνθρωπος, φαμέν, ἐλεύθερος ὁ αὐτοῦ ἔνεκα καὶ μὴ ἄλλου ὄν, οὕτω καὶ αὐτὴν ὡς μόνην οὔσαν ἐλευθέραν τῶν ἐπιστημῶν· μόνη γὰρ αὕτη αὐτῆς ἔνεκέν ἐστιν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 3) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις **λέξεις/φράσεις** του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

1. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη η βασική αιτία που οδήγησε τον άνθρωπο προς τη φιλοσοφία ήταν ο θαυμασμός και η περιέργεια.
2. Ο Αριστοτέλης συμπεραίνει ότι οι άνθρωποι επιζήτησαν την επιστήμη για την ίδια τη γνώση και όχι χάριν κάποιας χρησιμότητας.
3. Κατά τον Αριστοτέλη η φιλοσοφική αναζήτηση εμφανίστηκε, αφού προηγήθηκε η ικανοποίηση των άμεσων αναγκών των ανθρώπων.

β. Ο Αριστοτέλης παρομοιάζει τη φιλοσοφία με τον ελεύθερο άνθρωπο. Να αποδώσετε με δικά σας λόγια αυτή την αναλογία. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

B1. Με ποια επιχειρήματα καταλήγει ο Αριστοτέλης στο συμπέρασμα ότι «**Δῆλον οὖν ὡς δι' οὐδεμίαν αὐτὴν ζητοῦμεν χρεῖαν ἐτέραν**»;

B2.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λούντβιχ Βίτγκενσταϊν, Αφορισμοί και εξομολογήσεις

Ο Λούντβιχ Βίτγκενσταϊν ήταν Αυστριακός φιλόσοφος, και θεωρείται ένας από τους πλέον επιδραστικούς φιλοσόφους, του οποίου το έργο διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο στην εξέλιξη της φιλοσοφικής σκέψης του 20ού αιώνα. Στο απόσπασμα που ακολουθεί αναφέρεται στην ιδιαιτερότητα της φιλοσοφικής σκέψης.

Ξεκινάμε με μια διανοητική δυσφορία σαν του παιδιού που ρωτάει: «Γιατί;» Το ερώτημα του παιδιού δεν είναι σαν εκείνο του ώριμου ανθρώπου· είναι μια έκφραση απορίας και όχι αίτημα για παροχή ακριβών πληροφοριών. Έτσι και οι φιλόσοφοι ρωτούν: «Γιατί;» και «Τι;», χωρίς να ξέρουν τι ακριβώς είναι αυτό που ρωτούν. Εκφράζουν ένα αίσθημα διανοητικής δυσφορίας... Τα φιλοσοφικά προβλήματα έχουν τη μορφή: «Τα 'χω χαμένα».

Από το σχολικό βιβλίο, Αρχές Φιλοσοφίας, Β' Λυκείου

Αφού μελετήσετε το παραπάνω κείμενο, σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η άποψη του Βίτγκενσταϊν είναι σύμφωνη με τις απόψεις που διατυπώνει ο Αριστοτέλης για την αφετηρία και τις επιδιώξεις της φιλοσοφικής δραστηριότητας. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές και στα δύο κείμενα.

Μονάδες 10

B3. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Σωκράτης θέτει ως σκοπό της ζωής του	α. να αποδείξει την άγνοια όσων θεωρούνται σοφοί.
	β. να ειρωνευτεί τους σημαντικούς ανθρώπους της Αθήνας του 5ου αι π.Χ.
	α. δεν είχε ενδιαφέρον για τα πολιτικά δρώμενα της Αθήνας.

2. Ο Πλάτων απομακρύνθηκε από τη φιλοδοξία της συμμετοχής στα κοινά, επειδή μεταξύ άλλων	β. η οικογένειά του είχε σχέσεις με το καθεστώς των Τριάκοντα Τυράννων.
3. Η Ακαδημία του Πλάτωνα έκλεισε	α. μετά την αποτυχία του τρίτου ταξιδιού του στη Σικελία.
	β. το 529 μ.Χ. με απόφαση του Ιουστινιανού.
4. Ο Αριστοτέλης εγκατέλειψε την Αθήνα το 323 π.Χ.	α. λόγω των κατηγοριών που του είχαν αποδοθεί.
	β. για να ολοκληρώσει το συγγραφικό έργο του.
5. Τα μέρη της ψυχής κατά τον Αριστοτέλη είναι	α. το <i>ἄλογον</i> , το <i>λόγον ἔχον</i> και το <i>ἐπιθυμητικόν</i> .
	β. το <i>ἄλογον</i> , το <i>λόγον ἔχον</i> και το <i>λογιστικόν</i> .

Μονάδες 10

B4. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου: *ἤρξαντο*, *σελήνης*, *ἥλιον*, *φεύγειν*, *χρήσεως*.

Μονάδες 10